

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Glasnik

Broj 140 maj/svibanj 2015. Godina XV

ISSN 1840-0310

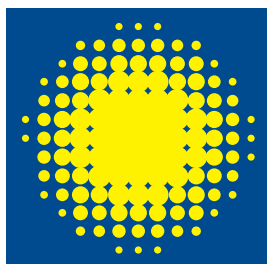

Godišnja sjednica Skupštine P/G KFBiH

Sajam "Business 2015" Tešanj

Promocija Udruženja Halal industrije pri P/G KFBiH

**PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

I M P R E S U M

Glasnik
Privredne/Gospodarske komore
Federacije Bosne i Hercegovine
Godina XV
maj/svibanj 2015.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Enisa Kadić,
Ahmed Gazija,
Almin Mališević,
Amela Kečo,
Emir Pašić,
Lejla Sadiković,
Meliha Velić,
Željana Bevanda,
Frano Čuvalo,
Ivica Barbarić,
Karolina Marušić

Adresa:
Privredna/Gospodarska komora FBiH
za Glasnik –
Branislava Đurđeva 10/IV
71000 Sarajevo
Kontakt: glasnik@kfbih.com
Telefoni: 033 566 300, 217 782
Fax: 033 217 783
www.kfbih.com

Priprema i izdaje:
Privredna/Gospodarska komora FBiH

Cijenjeni privrednici i poslovni partneri,

Novo izdanje redizajniranog e-Glasnik-a Privredne / Gospodarske komore F BiH, je pred vama.

Mjesec maj su obilježile brojne aktivnosti u Komori, a u uvodniku izdvajamo samo neke od njih.

Redovna godišnja Skupština Privredne/Gospodarske komore F BiH je održana 25. maja u Sarajevu. Gost Skupštine Komore bio je i premijer Vlade F BiH gosp. Fadil Novalić.

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH i Institut za standardizaciju BiH potpisali su Sporazum o saradnji. Sajamske aktivnosti u mjesecu maju obilježio je 11. međunarodni sajam privrede BIZNIS 2015. TEŠANJ, održan od 21.-23.05. Detaljnije informacije sa ove sajamske manifestacije donosimo u širem osvrtu.

Iz posjeta privrednih delagacija Komori izdvajamo delegaciju trgovačke i industrijske komore Omana.

U okviru Sarajevo Business Forum 2015. izdvajamo vrlo sadržajne aktivnosti, i to:

- u okviru Panela o prehrambenom sektoru regiona promovisano je HALAL Udruženje pri P/G KFBiH,
- potpisan Sporazum o poslovnoj saradnji Indijsko - Bosanske trgovačke komore i Privredne/Gospodarske komore F BiH,

- u saradnji sa BIGMEV-om, na marginama Sarajevo Business Forum 2015., P/G komora FBiH organizovala je sastanak sa privrednom delegacijom Udruženja inženjera i arhitekata Burse (BUMIAD).

Sa Okruglog stola „Uticaj politike Evropske unije u vezi suzbijanja klimatskih promjena na razvoj energetike Bosne i Hercegovine“, održanog 9. aprila 2015.godine u Sarajevu, prezentiramo Zaključke u integralnom tekstu.

Novosti iz Evropskog zakonodavstva je tema koja u svakom izdanju komorskog Glasnika donosi važne novine. U ovom broju prezentirao vam Budžet EU

Na stranicama koje slijede dajemo i druge interesantne sadržaje.

Hvala vam na ukazanom povjerenju i saradnji

Redovna godišnja sjednica Skupštine Privredne/gospodarske komore F BiH

Premijer Fadil Novalić: P/GKFBiH i Vlada F BiH partneri u stvaranju boljeg poslovnog ambijenta

Redovna godišnja sjednica Skupštine Privredne/gospodarske komore Federacije BiH održana je 25.05.2015.godine u Sarajevu .

Sjednicom Skupštine Komore je predsjedavao predsjednik Skupštine dr. Elvedin Grabovica, kojom prilikom je izrazio zadovoljstvo velikim odzivom predstavnika privrednih društava članova Skupštine, organa Komore i pozvanih gostiju.

Pored velikog broja zastupnika- predstavnika privrednih društava u Skupštini, sjednici su prisustvovali i predstavnici Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, te Udruženja poslodavaca F BiH.

Na sjednici su razmatrani i usvojeni izvještaji o radu Komore u poslovnoj 2014.godini, godišnji Program rada, te finansijski plan za 2015.godinu.

Usvojen je i novi Statut Komore prilagođen kako promjenama u propisima tako i potrebama jednostavnije primjene u praksi.

Prema riječima predsjednika Komore dr. Marka Šantića, među prioritarnim ciljevima Komore u ovoj godini bit će intenziviranje rada Centra za međunarodnu i saradnju sa EU fondovima, kao i unapređenje rada strukovnih

asocijacija organiziranih u okviru Komore.

Ovim aktivnostima Komora će na najefikasniji način sagledati potrebe realnog sektora, u prvom redu poljoprivrednog, građevinskog, te metalnog i elektro sektora, da bi imala jasnu viziju kako doprinijeti pozitivnim pomacima na putu ka uspješnijem gospodarskom okruženju.

Potpredsjednik Mirsad Jašarspahić je u osvrtu na rad u prvom kvartalu ove godine istakao da su aktivnosti Komore bile veoma intenzivne što je rezultiralo formiranjem novog udruženja Halal industrije pri P/GKFBiH, kao i potpisivanje velikog broja sporazuma o saradnji kako sa domaćim tako i sa inostranim institucijama.

Također je ukazao na važnost kvalitetnije komunikacije privrednika sa Komorom, misleći u prvom redu na posjete privrednim društvima, što je takođe u proteklom periodu rezultiralo izraženom podrškom Komore privrednicima po različitim pitanjima .

Ove i druge aktivnosti su promijenile dosadašnji način rada Privredne komore, kao i percepciju privrednika o Komori, što će u budućnosti zasigurno donijeti željene

efekte vezane uz to da Privredna komora ostvaruje ulogu koja joj i pripada.

Godišnja Skupština Komore je prilika, ne samo da u radnom dijelu zastupnici razmijene mišljenja nego i mogućnost za neformalne susrete privrednika, na kojima mogu razmijeniti mišljenja i iskustva te uspostaviti eventualnu buduću saradnju.

Ovogodišnjoj Skupštini, na opće zadovoljstvo prisutnih zastupnika i privrednika, obratio se i premijer Vlade Federacije BiH gosp. Fadil Novalić.

U svom obraćanju premijer Novalić je podsjetio kako je i sam u svojstvu zastupnika učestvovao u konstituiranju ovog saziva Skupštine Komore, kao i u izboru komorskih organa.

Zatim je nagovijestio da će Privredna komora F BiH sa svojim zakonskim nadležnostima u narednom periodu biti partner Vladi F BiH, te istakao da je lično uvjeren kako Komora sa novim rukovodstvom i jasnom vizijom može odgovoriti svim povjerenim zadacima, a posebno u kreiranju rješenja za stvaranje povoljnijeg poslovnog ambijenta.

Premijer je posebno naglasio, da zajedničkim djelovanjem Vlade F BiH, Privredne/gospodarske komore F BiH i Udruženja poslodavaca F BiH, uz jasno definirane ciljeve, u narednom periodu možemo računati sa stvaranjem povoljnijeg zakonodavnog okvira koji neće biti prepreka razvoju privrednih društava, a samim tim i ukupnom privrednom razvoju F BiH .

Sektor za ekonomske i pravne poslove P/G K F BiH

Privredna/Gospodarska Komora Federacije Bosne i Hercegovine i Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine potpisali sporazum o saradnji

Predsjednik Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH dr.sc.Marko Šantić i direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine Aleksangar Cincar, su 20.05.2015.godine u P/G K FBiH potpisali Sporazum o saradnji.

Sporazumom se utvrđuju ciljevi, predmet i način dugoročne stručne, tehničke i obrazovne saradnje strana potpisnica.

P/G K FBiH i Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine su saglasni da će osnovni ciljevi saradnje biti:

- Jačanje međusobne saradnje u cilju održavanja visokog nivoa kompetentnosti i kvaliteta usluga članova Komore FBiH, brojnijeg i aktivnijeg učestvovanja predstavnika članova udruženja koja postoje pri Komori FBiH, u aktivnostima tehničkih komiteta i drugih stručnih tijela Instituta; daljeg unapređivanja i usaglašavanja nacionalnog sistema standardizacije sa međunarodnim i evropskim sistemima standardizacije; harmonizacije bosanskohercegovačkih standarda i srodnih dokumenata sa odgovarajućim međunarodnim i evropskim standardima i srodnim dokumentima u oblasti ocjene usklađenosti, kao i

- drugim oblastima standardizacije koje su od posebnog interesa za udruženja ili pojedine njihove članove; poboljšanja konkurentnosti proizvoda i usluga privrednih subjekata u Bosni i Hercegovini i stvaranja uslova za njihov slobodan protok na jedinstvenom evropskom tržištu.

- Saradnja na pripremi i organizovanju kurseva, seminara, skupova, konferencija, okruglih stolova i drugih oblika kontinuirane i permanentne edukacije u oblasti infrastrukture i standardizacije kvaliteta;

Saradnja P/G K FBiH i Instituta odvijace se kroz sljedeće aktivnosti:

- učestvovanje predstavnika članova udruženja koja djeluju pri Komori FBiH u radu tehničkih komiteta za standarde u Institutu, u cilju planiranja, donošenja, preispitivanja i održavanja bosanskohercegovačkih standarda i srodnih dokumenata za koje su članovi udruženja posebno zainteresovani;

- promovisanje značaja i efekata primjene bosanskohercegovačkih standarda i srodnih dokumenata među članovima Komore FBiH;
- predstavljanje i zaštitu interesa članova Komore FBiH u vezi sa donošenjem međunarodnih i evropskih standarda u oblasti ocjene usklađenosti i drugim relevantnim oblastima;
- saradnja u vezi sa pitanjima standardizacije i ocjene usklađenosti koja su od obostranog interesa
- neposredna razmjena informacija o predmetima od zajedničkog interesa;
- promovisanje i uspostavljanje saradnje sa zainteresovanim stranama u zemlji i inostranstvu;
- promovisanje uloge i značaja standardizacije i ocjene usklađenosti u sprovođenju tehničkih i drugih propisa, kao i uspostavljanje bolje regulatorne prakse;
- promovisanje poštovanja autorskih prava i korišćenja originalnih publikacija Instituta, kao i prednosti korišćenja usluga koje pružaju članovi udruženja pri Komori FBiH;
- delegiranje i imenovanje predstavnika jedne strane za učestvovanje u komitetima i drugim stručnim tijelima koje obrazuje druga strana potpisnica ovog Sporazuma;
- samostalno i zajedničko organizovanje seminara, radionica, tribina i sličnih stručnih skupova radi promovisanja značaja i unapređenja primjene bosanskohercegovačkih standarda i srodnih dokumenata;
- uključivanje predstavnika jedne strane u radna tijela druge strane radi prenošenja znanja, iskustava i rada na predmetima od zajedničkog interesa za obje strane, i slično;

- pozivanje predstavnika jedne strane radi učestvovanja na sjednicama, seminarima, konferencijama i stručnim skupovima koje organizuje druga strana;
- saradnja na bilateralnim, regionalnim i međunarodnim projektima u vezi sa standardizacijom i ocjenom usklađenosti;
- razmjena informacija i druge zajedničke aktivnosti.

Saradnja će se odvijati uz obostrano poštivanje ciljeva i uvažavanje interesa svake strane, uz poštivanje Zakona o standardizaciji Bosne i Hercegovine, Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine, internih pravila standardizacije u Institutu i relevantnih internih pravila međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju, kao i uz poštivanje Statuta Komore FBiH i drugih opštih akata Komore, kao i drugih relevantnih akata udruženja.

Potpisivanjem ovog sporazuma Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH nastavlja sa aktivnostima koje će omogućiti da privredni subjekti uključeni u rad stručnih udruženja u Komori lakše dolaze do potrebnih informacija vezanih za pitanja bosanskohercegovačkih standarda i drugih srodnih dokumenata, kao i informacija o značaju standardizacije i ocjene usklađenosti u provođenju tehničkih i drugih propisa, te uspostavljanja bolje regulatorne prakse.

Almin Mališević, dipl.ing.maš.

Sajam privrede „Biznis 2015“ Tešanj

Jedanaest uspješnih godina

Sajmovi iz godine u godinu postaju sve značajniji oblik promocije poslovnih subjekata, novih proizvoda, ali i mjesto neposrednih kontakata i upoznavanja konkurencije.

Razvoj modernih komunikacionih tehnologija je nametnuo neosnovanu bojazan da će doći do smanjenja značaja sajмова, koji su proteklih godina bili najznačajnija manifestacija sa svrhom promocije privrednih subjekata.

Ipak, zbog svoje specifičnosti kao mjesta okupljana poslovnih partnera i poslovnih ljudi njihov značaj nije umanjen, nego naprotiv, sajam je bio i ostao događaj koji lokalnoj zajednici osigurava razvoj. Kada sajam preraste lokalnu sredinu i poprimi dimenzije međunarodnog, tada šira zajednica i država u cjelini postaju prepoznatljivi kao mjesta gdje privredni i ekonomski rast predstavljaju prioritete.

Jedan od prepoznatljivih sajмова u Bosni Hercegovini koji bilježi tendenciju rasta, kako po broju izlagača tako i po svom sadržaju, je sajam privrede u Tešnju. U organizaciji Udruženja privrednika Biznis centar Jelah-Tešanj u Industrijskoj zoni Bukva u Tešnju, u terminu od 21-23. 05. 2015. godine, održan je sada već tradicionalni 11. sajam privrede BIZNIS 2015. TEŠANJ.

Ovogodišnji sajam su svečano otvorili premijer Federacije BiH gospodin Fadil Novalić i predsjednik Udruženja privrednika Biznis centar Jelah-Tešanj gospodin Senad Brka. Ceremoniji svečanog otvaranja sajma prisustvovao je veliki broj zvaničnika iz političkog, privrednog i kulturnog života BiH.

Senad Brka, predsjednik Udruženja organizatora sajma, je obračunajući se prisutnima istakao da je sajam u početku bio namijenjen preventivno za promociju tešanjске privrede i privrede BiH, ali je posljednjih godina postao interesantan izlagačima izvan BiH. Tešanj je, zahvaljujući brojnim uspješnim poslovnim subjektima, postao brand za poslovni uspjeh prepoznatljiv i izvan granica BiH, a čemu je u znatnoj mjeri doprinijela i lokalna zajednica

koja je aktivno podržala privredni razvoj.

Tešanj je tako postao dokaz da je uspjeh moguć i u relativno malim sredinama, a ujedno može poslužiti i kao primjer drugima kako je partnerstvo i zajedničko djelovanje ključ uspjeha.

Premijer Federacije BiH Fadil Novalić je obračunajući se prisutnima poručio, da je krajnje vrijeme da se puna pažnja posveti privredi, a da ključ uspjeha leži u malim sredinama koje se razvijaju i koje trebaju biti primjer drugima. Na taj način bi se stvorila široka baza uspješnih malih sredina, koje bi zajedno posmatrane predstavljale poslovnog giganta. Novalić je još istakao, da je samoinicijativno uradio usporednu analizu potrošnje električne energije, koja pokazuje da samo četiri sredine u Federaciji BiH imaju veću potrošnju u industrijske svrhe nego za domaćinstva. Te sredine su, napomenuo je gospodin Novalić, Tešanj, Gračanica, Goražde i Gradačac, što je bitan pokazatelj kako ove sredine prednjače u industrijskoj proizvodnji i mogu poslužiti kao primjer drugima.

Svečanom otvaranju sajma prisustvovao je i gospodin Valentin Inzko, Visoki predstavnik međunarodne zajednice

u BiH, koji je između ostalog Tešanj nazvao oazom optimizma i dodao da lijepu priču Tešnja treba proširiti na cijelu BiH.

Sajmu su, također, prisustvovali predsjednik i potpredsjednik Privredne/Gospodarske komore F BiH dr. Marko Šantić i Mirsad Jašarspahić sa saradnicima.

Ovogodišnji sajam je okupio 81 izlagača iz BiH i inostranstva, a najzastupljeniji izlagači su bili iz metelne i auto industrije, te prehrambene, drvne, tekstilne i kožarske industrije.

Primarni cilj ovoga sajma uvijek je predstavljao dalji razvoj poslovnih aktivnosti koje neminovno vode ka porastu privrednih investicija u BiH, sa težnjom da preraste u jedan od najznačajnijih domaćih sajmova.

U okviru sajamskih aktivnosti održavani su brojni paneli i okrugli stolovi.

U panel diskusiji pod nazivom "Lokalni ekonomski razvoj kao vitalni zajednički interes" učestvovali su veoma kompetentni učesnici: Pored načelnika Tešnja mr. Huskića, tu su bili još i Fadil Novalić premijer Vlade FBiH, Miralem Galijašević premijer Vlade ZE-DO kantona, Visoki predstavnik Valentin Inzko, privrednici Izudin Ahmetlić, Rusmir Hrvnić, predsjednik Udruženja privrednika FBiH Sefudin Čengić, Lejla Hadžiabdić iz Microsofta BiH i

brojni drugi, a pored nabrojanih skupu su se obratili ambasadori Rumunije i Hrvatske u BiH, kao i predstavnici Udruženja privrednika iz Gračanice i Gradačca, također već pomenutih uspješnih privrednih sredina.

Iako ovaj sajam po svom izložbenom prostoru nije najveći, on sigurno korača snažnim koracima naprijed i već se nalazi u redu najznačajnijih sajmova u BiH.

Tešanjski sajam u početku nije ni imao ambicije da bude u rangu najvećih sajmova i da se kategoriše po broju izlagača. On je prije svega bio zamišljen kao prezentacija mogućnosti tešanjске privrede i privrede u okruženju.

Međutim, ono što je Udruženje privrednika ubrzo prepoznalo kao veliku mogućnost bilo je to, da ovaj Sajam preraste u mjesto okupljanja privrednika i predstavnika vlasti, zatim privrednih komora i svih onih koji bi mogli poboljšati uslove privređivanja, odakle bi se mogle poslati važne poruke onima koji odlučuju o privrednom ambijentu.

Obzirom da se BiH, po analizama svjetske banke, po lakoći poslovanja nalazi na 131. mjestu u svijetu, općina Tešanj predstavlja primjer koji može pokazati i sasvim suprotno.

Ova općina je zahvaljujući brojnim uspješnim poslovnim subjektima već postala svojevrsni brand za poslovni uspjeh, što je svrstava među najatraktivnije općine ne samo u BiH.

Kao što je Visoki predstavnik u BiH gosp. Incko istakao "da lijepu priču Tešnja treba proširiti na cijelu BiH", sigurno je da i domaćini ovogodišnjeg sajma privrednici i građani općine Tešanj, ovaj sajam doživljavaju kao promociju poduzetništva i kao festival dobrih poslovnih rezultata, sa neskrivenom težnjom da se pozitivna priča iz ove općine zaista proširi na cijelu BiH.

Sigurno je da su na dobrom putu.

*Amela Kečo, dipl. prav.
Almin mališević, dipl.ing. maš.*

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Predsjednik Trgovačke Komore Omana posjetio P/G Komoru FBiH

Delegacija trgovačke i industrijske komore Omana predvođena predsjednikom Said Saleh Said Al Kiyumijem, je dana 12.05.2015. posjetila Privrednu/Gospodarsku komoru Federacije BiH.

Tom prilikom je razgovarano o mogućnostima buduće saradnje između privrednika dviju prijateljskih zemalja.

Potpredsjednik Privredne komore FBiH, g. Mirsad Jašarspahić sa saradnicima, ukazujući gostoprimstvo kolegama iz Omana iskoristio je priliku da goste upozna sa radom i aktivnostima komorskog sistema Federacije BiH. Predsjednik Al Kiyumi se zahvalio na prijemu te još jednom istakao interes za tješnju saradnju sa privrednicima Bosne i Hercegovine.

Gosti su upoznati sa potencijalima kojima raspolaže Bosna i Hercegovina, a koji su zbog nedostatka investicija u velikoj mjeri neiskorišteni.

Fokus je stavljen na energetske sektor, metalnu, građevin-

sku i prehrambenu industriju, sa posebnim akcentom na potencijale BH Halal industrije i turizma.

Na prijedlog predsjednika Al Kiyumija, u novembru ove godine će biti upućen poziv privrednicima iz energetskog i građevinskog sektora da posjete Oman, radi eventualnog učešća na velikim infrastrukturnim projektima.

Potcrtavajući značaj Sarajevo Business Forumu koji već šest godina pruža prilike cijeloj regiji da bude u fokusu investitora sa istoka, u terminu održavanja slijedećeg SBF 2016 godine, načelno je već dogovorena uzvratna posjeta privrednika Omana čije je interesovanje prevashodno vezano za turizam, kao i za Halal industriju uopšte.

Emir Pašić dipl.ecc

Drač

15. Forum privrednih/gospodarskih komora Jadransko Jonske regije

15. izdanje Foruma jadransko-jonskih privrednih/gospodarskih komora (AIC Forum) održano je u Draču 12. i 13. svibnja 2015., uz sudjelovanje 200-tinjak sudionika iz zemalja Jadransko-jonske regije, te iz europskih institucija.

Forum okuplja 46 komora iz Italije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Albanije, Grčke, te pridruženog člana Srbije.

Delegaciju iz Bosne i Hercegovine na ovom skupu predvodio je predsjednik Komore FBiH, g. Marko Šantić.

Nakon službenog priznavanja Jadransko-jonske regije u listopadu 2014., ovogodišnji je Forum bio posvećen poslovanju u kontekstu nove Jadransko-jonske regije, pa je tako i središnja tema skupa bila "Poslovanje u novoj Jadransko-jonskoj regiji: nove razvojne politike za malo i srednje poduzetništvo i kontekstualni faktori".

Naime, svjesni važnosti novog regionalnog konteksta i upravljanja na institucionalnom nivou, koje teži ka pronalasku strategija i novih lokalnih politika usmjerenih teritorijalnom razvoju, sustav gospodarskih komora u središte rasprave želi staviti gospodarstvo, čime bi Jadransko-jonsku regiju približio poduzetnicima, posebno u smislu korištenja mogućnosti koje iz nje proizlaze.

Pri Forumu djeluje 6 tematskih okruglih stolova i to: žensko poduzetništvo, transport, turizam, poljoprivreda, ribarstvo/marikultura, okoliš, kao i radna grupa za upravljanje projektima Europske unije, te Međunarodni arbitražni sud.

Okrugli stolovi Foruma detaljnije su se bavili specifičnim pitanjima karakterističnim za pojedina područja, a sve u kontekstu teme 15. izdanja – klastera, umrežavanja i novih mogućnosti u novoj regiji.

Tema okruglog stola za poljoprivredu tako je bila "Ruralni razvoj i ekološka poljoprivreda", dok je tema stola za ribarstvo imala naziv "Klasteri – udruživanje kao efikasan instrument za jačanje konkurentnosti sektora ribarstva i akvakulture". Okrugli stol transporta održan je

pod radnim nazivom "Pomorski prijevoz među lukama Jadransko-jonske regije", zaajednički okrugli stol turizma i zaštite okoliša imao za temu "Umrežavanje tvrtki za kulturni i održivi turizam", dok je stol za žensko poduzetništvo obradio temu "Klasteri i umrežavanje žena u poduzetništvu. Primjeri i nove mogućnosti u kontekstu nove Jadransko-jonske regije".

Okrugli stol poljoprivrede je vodio predsjednik Komore Federacije BiH, a čijem je radu nazočio velik broj sudionika iz Hrvatske, Crne Gore, Srbije, Italije i Albanije.

Na stolu je doneseno nekoliko bitnih zaključaka među kojima je i taj, da će se kandidirati pojeekat Međunarodne znanstveno-stručne konferencije na temu „Zajednički nastupi poljoprivrednih klastera zemalja JJI u proizvodnji i prometu mediteranskih poljoprivrednih kultura“, koja bi se naredne godine trebala održati u Mostaru.

Usvojeni su i zaključci sa svih ostalih okruglih stolova a poseban naglasak dat je potencijalnim zajedničkim projektima u okviru ove regije.

U izbornom dijelu skupštine izabrana su i nova tijela AIC Foruma. Za predsjednika je ponovno izabran Rodolfo Giampieri, a za člana Upravnog odbora AIC Foruma predsjednika Privredne/Gospodarske Komore Federacije Bosne i Hercegovine Marko Šantić.

Osnovni ciljevi Foruma su pokretanje i poticanje gospodarske i kulturne integracije komora, podrška europskim integracijama, a posebna pažnja se posvećuje aktivnostima promocije i integracije područja zapadnog Balkana u Europsku uniju i razvoju Jadransko Jonske regije.

Danijela Lovrić

Panel o prehrambenom sektoru regiona PROMOCIJA UDRUŽENJA HALAL INDUSTRIJE PRI P/G KFBiH Sarajevo 14.05.2015

Drugi dan Sarajevo Business Forum 2015. započeo je panelom o prehrambenom sektoru u regiji, na kojem su sudionici u duhu motoa ovogodišnjeg Forum „Jedna regija jedna ekonomija“, prezentirani potencijali za investicije i razvoj ovog strateški značajnog sektora.

Tarik Šahović iz Međunarodne finansijske korporacije (IFC) u svojoj prezentaciji je predočio stanje prehrambenog sektora u regiji, te istaknuo da su u pojedinim poljoprivrednim proizvodima neke od zemalja regije globalno već vrlo visoko pozicionirane, te da njihove primjere dobrih praksi treba slijediti. Šahović je istako da je IFC od 1996. u BiH investirao oko 380 milijuna dolara u različite sektore i projekte, što pokazuje da je investiranje u BiH itekako moguće.

Adis Hasaković iz AS Grupacije, ujedno i predsjednik novoosnovanog Udruženja halal industrije pri P/G komori FBiH, naglasio je da u BiH postoje ogromne mogućnosti

za proizvodnju zdrave hrane. Naveo je pozitivna iskustva sa velikim ulaganjima u akvizicije posljednjih nekoliko godina, ističući da je akvizicijom Klasa nastao jedan veliki sistem koji je u stanju pokrenuti proizvodnju hrane u BiH, stvarajući nove vrijednosti kako za domaće tako i za inostrana tržišta. Hasaković je naveo da je BiH prije rata vlastitom proizvodnjom zadovoljavala oko 80 posto potreba za hranom a uvozila svega 20 posto, dok je danas situacija potpuno obrnuta, što ukazuje da su potencijali za razvoj tog sektora ogromni.

Potpredsjednik Privredne komore FBiH Mirsad Jašarspahić rekao je da BiH ima brojne komparativne prednosti za proizvodnju halal hrane, te da je istraživanje pokazalo da 75 posto stanovnika zahtijeva, ili preferira, halal certificiranu hranu. Tome u prilog ide i činjenica da BiH ima povoljan zakonski okvir za razvoj i poslovanje halal industrije (halal je integriran u BAS /BAS 1049:2010 Ha-

lal standard/, Zakon o hrani, Zakon o zaštiti potrošača, Pravilnik o deklarisanju prehrambenih proizvoda, Pravilnik o dobrobiti životinja, Pravilnik o mesu i mesnim prerađevinama...).

Posebno je ukazao kako je BiH najveće i najbolje razvijeno halal tržište u Jugoistočnoj Evropi te da su BH proizvodi sa halal certifikatom visoko cijenjeni i na međunarodnom halal tržištu.

HALAL je postao sinonim za zdrav, kvalitetan, siguran i dodatno provjeren proizvod.

U nezavisnom istraživanju koje je proveo GMS na području cijele BiH 75 posto ispitanika se izjasnilo da zahtijeva ili preferira halal certificirane proizvode (radi se o kupcima različitog spola, starosti, vjerske pripadnosti...).

Naveo je, također, i činjenicu da uz tradicionalna halal tržišta – (islamske zemlje) svakodnevno rastu i nova – (tržišne niše EU, SAD, Rusije, bivše republike Sovjetskog saveza) koja u halal brendiranoj hrani prepoznaju prije svega zdravu i kvalitetnu hranu.

Istraživanja su pokazala da 75 posto konzumenata halal hrane na zapadu (EU) nisu muslimani.

Udruženje halal industrije pri P/G komori FBiH je jedinstveno u regionu i otvoreno je za sve Halal certificirane kompanije uopšte.

Naglasio je da su usluge koje Komora nudi svojim članicama kroz novoosnovano Udruženje prvenstveno zastupanje interesa članica u domenu proizvodnje i pružanja usluga za certificirane halal kvalitetom, kao i kreiranje pozitivnog privrednog ambijenta prvenstveno u segmentu zaštite domaće proizvodnje, te zajedničkog nastupa na ino tržištima.

Pored toga, Udruženje će aktivno raditi na informisanju, edukaciji, promociji te podizanju svijesti o važnosti halal kvalitete, kao i na uspostavljanju međunarodne saradnje sa sličnim udruženjima, istakao je potpredsjednik Komore Mirsad Jašarspahić.

Na panelu su takođe uzeli učešća predstavnici najznačajnijih firmi kao što su Perutnina Ptuj, gospodin Mladen Andrić, Konzum BiH, gospodin Adnan Šteta, BIOS iz Visikog, gospodin Nermin Kadrić, IFADA, gospodin Patrik Herlant, kao i gost iz turske firme AKSU Gida A.S., gospodin Yunus Aksu.

Na SBF-u su istoga dana održani još i paneli o sektoru informacijskih tehnologija i poduzetništva, te turizmu i obrazovanju u regiji Balkana.

*Emir Pašić dipl.ecc
Udruženje halal industrije*

Potpisan sporazum o poslovnoj saradnji između P/G Komore FBiH i Indijsko bosanske trgovačke komore

U okviru aktivnosti P/G komore FBiH na Sarajevo Business Forumu 2015, u organizaciji njegove Ekselecije Dr.Sabita Subašića, Ambasadora BiH u Indiji, potpredsjednik Komore gospodin Mirsad Jašarspahić ugostio je privrednu delegaciju Indije, predvođene gos-

podinom Dr.S.Krishna Kumar-om, bivšim federalnim ministrom odbrane i sadašnjim predsjednikom Indijsko Bosanske trgovačke komore.

Tom prilikom, dana 15.05.2015. godine, je došlo do potpisivanja Sporazuma o poslovnoj saradnji dviju komora.

Sa željom da uspostave tješnju poslovnu saradnju između dvije prijateljske zemlje, potpisivanjem ovog Sporazuma obje komore su otvorile novo poglavlje u zajedničkim privrednim aktivnostima.

„Radićemo na poslovima direktnog povezivanja privrednika dviju zemalja a naročito u pronalaženju potencijalnih partnera zainteresiranih za zajednička ulaganja, kao i u domenu trgovinske, industrijske i naučno tehničke saradnje,“ naglasio je Mirsad Jašarspahić, potpredsjednik P/G komore FBiH.

Nakon kratke prezentacije o aktivnostima Komore predstavljani su potencijali i poslovne mogućnosti zajedničkih nastupa BH i Indijskih privrednika.

Predsjednik Indijsko Bosanske Komore, gospodin Krish-

na, istakao je interesovanje za ulaganja u energijski sektor, kao i iznalaženje svih drugih mogućnosti saradnje u industriji, turizmu, i trgovini.

Privredna delegacija Indije je dana 18.05.2015.godine, u organizaciji njegove Ekselencije, Ambasadora Subašića, posjetila firmu Bekto Precisa u Goraždu uz prisustvo Premijeru BPK Goražde gospodinu Emira Okovića.

Nakon toga, istoga dana u Sarajevu je upriličen sastanak sa predsjednicom Notarske komore FBiH, gospođom Merdžanom Škaljić, gdje su gosti informirani o mogućnostima osnivanja firmi kao i o zakonskim olakšicama pri ulaganju indijskih državljanja.

Emir Pašić dipl.ecc

Na marginama SBF 2015 P/G Komora FBiH održala sastanak sa privrednicima Bumiada iz Burse

14.05.2015.godine, P/G komora FBiH u saradnji sa BIGMEV-om, na marginama Sarajevo Business Foruma 2015, organizovala je sastanak sa privrednom delegacijom Udruženja inženjera i arhitekata Burse (BUMIAD).

Tom prilikom je Emir Pašić, voditelj Centra za međunarodnu i saradnju sa EU fondovima pri P/G KFBiH uz izraze dobrodošlice privrednicima Burse prezentirao aktivnosti Komore na iznalaženju sistemskih rješenja za pokretanje i razvoj privrede, kao i na otvaranju novih tržišta.

Gostima su prezentirane poslovne prilike i mogućnosti kao i prednosti ulaganja u Bosnu i Hercegovinu uz akcent na najnižu stopu poreza na dobit u regionu, kao i na

poreske olakšice za ulagače.

U svome obraćanju, Mehmet Orhan Efe, predsjednik BUMIAD-a, zahvalivši se na ukazanom gostoprimstvu i detaljnim informacijama o poslovnom ambijentu i mogućnostima ulaganja u BiH, naglasio je da ovo nije samo kurtoazna posjeta turskih privrednika nego da će u vrlo kratkom periodu na osnovu dobijenih prijedloga svoje planove ulaganja u BiH sprovesti u djelo, prvenstveno u sektoru turizma i zdrave hrane.

Emir Pašić dipl.ecc

Potpisani ugovori o dodjeli grant sredstava korisnicima čiji projekti su odobreni za financiranje u okviru trećeg poziva na dostavu projektnih prijedloga

Svečana konferencija IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina 2007.-2013. održana je 21.5.2015. godine, u Mostaru. Konferencija je organizirana povodom potpisivanja ugovora o dodjeli grant sredstava korisnicima čiji projekti su odobreni za financiranje u okviru trećeg poziva za dostavu projektnih prijedloga i okupila je 120 sudionika iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Svečanu konferenciju su organizirale Operativne strukture programa, Direkcija za europske integracije, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije Republike Hrvatske u suradnji s Delegacijom Europske Unije u BiH i Agencijom za regionalni razvoj u Hrvatskoj, a sve uz tehničku podršku Zajedničkog tehničkog tajništva programa prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina 2007. - 2013.

Sudionicima su se obratili šef operacije Odjela za socijalni razvoj, civilno društvo i prekograničnu suradnju Delegacije Europske unije u BiH Massimo Mina, šef Odsjeka za prekogranične, međunarodne i posebne programe pomoći EU BiH u Direkciji za europske integracije Nada Bojanić, pomoćnica ministra u Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije Republike Hrvatske Helga Bubanović Devčić i ravnateljica Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske Ines Kos.

Na konferenciji su predstavljene aktivnosti i rezultati projekata „IRRI“, „PROGRES“ i „Staza Gospi Sinjskoj“ kao primjeri uspješne prekogranične suradnje u okviru drugog poziva za dostavu projektnih prijedloga programa.

Predstavljeni su i statistički podaci o provedbi trećeg po-

ziva za dostavu projektnih prijedloga.

U drugom dijelu konferencije svečano su uručeni certifikati korisnicima 8 projekata koji su ugovoreni u okviru trećeg poziva za dostavu projektnih prijedloga. Grant korisnici su imali priliku promovirati početak projektnih aktivnosti i prezentirati planirane ciljeve i rezultate.

IPA program prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora provodit će se u financijskom razdoblju 2014.-2020. godine u okviru programa IPA II. Naime, bilateralni IPA programi Hrvatska-Crna Gora i Hrvatska-Bosna i Hercegovina, koji su uspostavljeni za razdoblje 2007.-2013., neće biti nastavljeni kao zasebni, već je uspostavljen jedan program koji objedinjuje prekograničnu suradnju sve tri države. Prihvatljivo područje novog Programa tako obuhvaća prekogranično područje između Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

Danijela Lovrić

OKRUGLI STO

„Uticaj politike Evropske unije u vezi suzbijanja klimatskih promjena na razvoj energetike Bosne i Hercegovine“

Sarajevo, 9. april 2015.

Radni moto Okruglog stola, koji je glasio “Milijarde nam vise u zraku – energetski sistem je mogućnost i šansa za BiH”, doslovno je odražavao neslućene mogućnosti koje se vezuju uz klimatske promjene i racionalno korištenje energije.

Uspostavljanje partnerstva sa državom prvi je korak na planu razvoja energetskog sistema, posebno na podsticanje korištenja obnovljivih izvora energije (OIE) i energetske efikasnosti, istaknuto je na gore pomenutom Okruglom stolu održanom 9. aprila u organizaciji Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH.

Nakon iscrpne i nadasve kvalitetne diskusije u vezi sa racionalnim korištenjem energije, što neminovno utječe i na klimatske promjene, usvojeni su sljedeći:

ZAKLJUČCI

A. OSNOVNI PRINCIPI

1. Energija iz uglja, energija iz velikih hidroelektrana, te energija iz ostalih obnovljivih izvora (OIE) i energijska efikasnost (EE) su četiri stupa razvoja energijskog sistema Bosne i Hercegovine. Ova četiri stupa se između sebe podudaraju i prepliću sa drugim sektorima u cilju održivog razvoja Bosne i Hercegovine, kako lokalnih zajednica, tako i na nivou cijele države. Ovo podrazumijeva i regionalnu saradnju.

2. Ravnopravnost različitih vidova energije zahtijeva odgovarajuće paritete cijena energenata. To praktično znači da se ne može održavati socijalna cijena uglja. Njegova cijena mora se povećavati, ali uz uvođenje sistema energijskog menadžmenta, ne bi smjelo doći do povećanja troškova korištenja uglja. Održavanje pariteta cijena energije podrazumijeva i određenu politiku (ne)subvencioniranja, odnosno, podsticaja (feed-in tarife, feed-in premije, zeleni certifikati, porezi na emisije,...).

3. Proces razvoja energijskog sistema u zemlji biće, kroz međunarodne obaveze BiH, usmjeravan ka korištenju nekarbonskih izvora energije – OIE i EE.

4. Bosna i Hercegovina je neto izvoznik električne energije. To je rezultat niske angažovanosti privrede i niskog nivoa životnog standarda građana. Već za pet godina Bosna i Hercegovina bi mogla biti neto uvoznik električne energije.

5. Stručna utemeljenost mora biti osnova razvoja sistema, a ne samo politika i politička odgovornost. Strateške odluke vezane za energetska infrastrukturu moraju se bazirati na interesu i željama lokalnih zajednica.

B. IZVORI I KONVERZIJA ENERGIJE

6. Termoelektrane na uglj su na liniji održivog razvoja Bosne i Hercegovine. Direktno i indirektno zapošljavaju desetine hiljada ljudi. Nova generacija termoelektrana ima emisije zagađujućih materija u atmosferu 20 do 50 puta niže od generacije prije 30 i više godina. Nadalje, zahvaljujući kogeneraciji energije tj. snabdijevajući naselja toplotnom energijom za grijanje, doprinosi se snižavanju emisije zagađujućih materija iz izvora sa nižim dimnjacima.

7. Bosna i Hercegovina je u okviru saradnje unutar Energijske zajednice prihvatila primjenu direktive o industrijskim emisijama za nova, ali i za postojeća termoenergetska postrojenja. Radi se o strogim ograničenjima kako za postojeća, tako i za nova postrojenja. Ovo bi već od 2018. godine ograničilo proizvodnju električne energije, a 2023. bi moglo potpuno zaustaviti rad nekih termoelektrana. Potrebno je uložiti maksimalan napor kako bi se ispunili zahtjevi predmetnih direktiva, ali uporedo s tim, u saradnji sa drugim državama Jugoistočne Evrope, tražiti i veću elastičnost u okviru Energijske zajednice.

8. Termoelektrane u BiH, uz ograničenje ukupne snage, odnosno, proizvodnje na nivou države, moraju se uklo-

piti u emisione plafone stakleničkih gasova za Bosnu i Hercegovinu prema Strategiji niskokarbonskog razvoja Bosne i Hercegovine (Vijeće ministara, 2013.).

9. Izgradnja novih termoelektrana, usprkos društvenom konsenzusu o njihovoj održivosti, je izložena značajnom riziku. Rizik je rezultat složenih i nedovoljno izgrađenih odnosa u državi / entitetima, evropske regulative emisije stakleničkih gasova, kao i opasnosti od neekonomičnosti za slučaj internalizacije eksternih troškova (zaštita okolišne, raspolaganje resursima). Stoga entiteske vlade trebaju uspostavljati sisteme upravljanja rizikom za nove termoelektrane, bez obzira na njihovo vlasništvo. Uviđajući značaj termoelektrana za održivi razvoj BiH, predlaže se uvođenje Internalizacije eksternih okolinskih troškova, kao i sistem menadžmenta rizika razvoja energetske strukture na bazi uglja.

10. Termoelektrane, kao i hidroelektrane, svojom elastičnošću podržavaju rad intermitentnih izvora (nepredvidljivih izvora energije zavisnih od trenutne raspoloživosti vjetra i sunca), te ih treba cijeniti i sa tog aspekta.

11. Velike hidroelektrane će kroz duži period preuzimati značajnu ulogu u snabdijevanju električnom energijom. Hidroelektrane zahtijevaju velike investicije i u toku gradnje angažiraju značajan broj ljudi. U toku proizvodnje električne energije zapošljavaju relativno mali broj ljudi. Stoga one moraju biti multifunkcionalne (proizvodnja i skladištenje električne energije, snabdijevanje stanovništva, industrije i poljoprivrede vodom, ublažavanje poplava, razvoj turizma i drugo), kako bi te dodatne djelatnosti omogućile zapošljavanje većeg broja ljudi. Ovo treba osigurati kroz program ekonomskog razvoja i prostornog plana, a ne samo studijom utjecaja na okolišnu dokazivati nepostojanje značajnih okolinskih utjecaja hidroelektrane.

12. Kod planiranja i projektovanja hidroelektrana uzeti u obzir očekivane procjene promjena meteoroloških i hidroloških uslova, date u WMO-ovim i državnim izvještajima o klimatskim promjenama. Uspostaviti sistem prognoze za potrebe planiranja proizvodnje iz OIE. Analizirati i predložene mjere adaptacije klimatskim promjenama.

13. Male hidroelektrane trebaju biti sastavni dio razvoja lokalne zajednice (uređenje vodotokova, izgradnja puteva, navodnjavanje, turizam).

14. Vjetroelektrane treba shvatiti kao element povećavanja vrijednosti prostora gdje se lociraju. Područja sa očekivanim povoljnim uslovima za korištenje energije vjetra trebaju imati urađene planove društvenog i prostornog razvoja, sa komponentom korištenja energije vjetra. Pozivi potencijalnim investitorima bi trebali biti pravilo, a ne naturanje investitora neobaviještenim građanima.

15. Bioenergenti će postepeno zamjenjivati ili smanjivati potrebe za sva tri vida fosilnih goriva (ugalj, naftni derivati, zemni gas). Time će smanjivati uvoz tečnih goriva i

zemnog gasa, odnosno, koristiti ova goriva za složenije tehnološke procese. Proizvodnja bioenergenata treba biti u funkciji razvoja šumarstva i poljoprivrede, odnosno, u funkciji razvoja sela.

C. ENERGIJSKI GOVERNANS (upravljanje na državnom/eniteskom nivou)

16. Članstvo BiH u Energijskoj zajednici (Energy Community) je dobra prilika za dobivanje pomoći i podrške u razvoju energijskog sektora u BiH. Članstvo u Zajednici ne treba shvaćati kao prihvaćanje obaveza da bi nas primili u EU, nego da usvajanjem pravila Zajednice uspostavljamo sistem governansa koji se pokazao uspješnim. Naravno, pri tome treba uvažavati i domaće uslove. Praksu i pravila EU ne treba prepisivati u bh. strategije i propise, nego pregovarati i kompromisom doći do onoga što odgovara BiH. Pomjeranje rokova implementacije te stručna i finansijska pomoć od strane EU, instrumenti su u procesu približavanja EU.

17. Ispunjavanje preuzetih ciljeva treba vidjeti kao šansu za razvoj mašinske i elektro industrije domaćih preduzeća, te kao dobru priliku za angažovanje finansijskog potencijala stanovništva kroz osnivanje i rad energijskih zadruga. Energijske zadruge mogu imati manjinski ili većinski udio u vlasništvu proizvodnih, prijenosnih i distributivnih kapaciteta. Na taj način će lokalno stanovništvo postati direktno zainteresovano za izgradnju i rad novih kapaciteta, a što je još važnije, imat će mogućnost da odlučuje o svim aspektima izgradnje i rada tih postrojenja.

18. Najkasnije ulaskom u EU, a vjerovatno i ranije, BiH će se morati uključiti u Evropsku shemu trgovanja emisijama. To znači, da će elektroenergetska preduzeća morati kupovati na tržištu dozvole za emisiju ugljendioksida. Sa postojećim udjelom uglja u proizvodnji električne energije i očekivanom cijenom emisionih dozvola, procjene su da će troškovi proizvodnje električne energije iz uglja porasti za 20-30%. Prikupljena sredstva će se ulagati u nove obnovljive izvore energije i energijsku efikasnost, ali to ne znači da će ih automatski dobiti preduzeće koje je

platilo, a u svom portfoliju ima i OIE.

19. Jedan od glavnih ciljeva Energijske zajednice je liberalizacija tržišta umrežene energije (električna energija i prirodni gas). Ovo znači i integraciju tržišta BiH u evropsko, stoga planiranje novih kapaciteta, a posebno onih na bazi fosilnih goriva, mora biti tržišno orijentisano, drugim riječima, treba uzeti u obzir da će na tržištu prvo prodati onaj koji ima najnižu cijenu (marginalne troškove). S druge strane, liberalizacija otvara mogućnosti za korištenje međunarodnih mehanizama saradnje, kao što je mehanizam podjele potencijala obnovljivih izvora energije.

20. Procjena je da BiH kroz mehanizme implementacije direktiva EU o korištenju energije iz OIE može privući oko sedam milijardi € stranih investicija, a da pri tome ostane dovoljno potencijala obnovljivih izvora energije za postizanje vlastitih obaveza.

21. Neophodno je uvesti kontinuirano energijsko planiranje, od lokalnog do državnog nivoa, pomoću adekvatnih alata – modela, kako bi bilo moguće ne samo planirati potrebnu infrastrukturu, već i usporediti uticaj pojedinih scenarija razvoja energijskog sistema na ukupni razvoj. Zemlje EU imaju scenarije razvoja energijskog sistema do 2050. godine.

22. Uspostaviti koordinaciju i ravnotežu na liniji lokalni i nacionalni (entitet/država) razvoj. Lokacije postrojenja za proizvodnju energenata moraju biti regulirane prostornim planovima entiteta, što znači usaglašavanje sa lokalnim zajednicama. U tom smislu treba posebno razvijati modele javno-privatnog partnerstva.

23. Uvođenje energijskog menadžmenta u industriji, gradovima i općinama, je od krucijalnog značaja. Uštedena energija se smatra izvorom energije sa negativnom cijenom uz osiguranje sredstava za investiranje u taj izvor energije. Pri tome se ulaganja amortizuju u mnogo kraćem vremenu od ulaganja u izvore energije. Sistem energijskog menadžmenta trebalo bi uvesti u preduzeća koja imaju značajne troškove za energiju, kao i veće općine. Zadatak sistema je i lokalna proizvodnja energije, tj. smanjenje nabavke energije van preduzeća ili općine. Radi se o organizacionom sistemu za primjenu tehnoloških mjera uz promjenu novčanih tokova. Sa ovim treba krenuti na dobrovoljnoj bazi, da bi se na osnovu iskustva donijeli i odgovarajući propisi.

24. Za razvoj energijskog sistema države potrebna su znanja, ne samo know-how – znati kako se to radi (u EU), nego i know-why – znati zašto (kako bi se našao najbolji način implementacije direktiva EU). Izvori znanja su univerziteti gdje se izučavaju i predaju discipline iz oblasti energije, i drugi istraživačko-razvojni kapaciteti kao što su Centar za obnovljive izvore energije Mostar, tradicionalna ljetna škola REIC-a na temu Energijska efikasnost i obnovljivi izvori energije (do sada održano deset ljetnih škola), referati sa savjetovanja o energiji u BiH

(do sada održana četiri savjetovanja), mali projekti koje izvode domaće nevladine organizacije u međunarodnoj saradnji i dr.

25. Bosna i Hercegovina ne raspolaže naučnim institutima iz oblasti energije, niti se vidi da će ih uskoro imati. Kao trenutno moguće prelazno rješenje predlaže se osnivanje virtualnog instituta za održivi razvoj u Bosni i Hercegovini. Institut bi činila mreža univerzitetskih profesora, stručnjaka iz profesionalnih i nevladinih organizacija koje imaju stručan kadar i koje su zainteresirane za razvoj znanja. Izvori finansiranja za razvoj projekta osvajanja i implementacije projekta virtualnog instituta bili bi EU-IPA, međunarodne fondacije u BiH, organi vlasti, te vlastiti prihodi (od seminara i usluga). Korisnici usluga bile bi stručne službe organa vlasti, kao i privreda. Virtualni institut bi se osposobio za pružanje informacija, te za recenzije i revizije projekata koji treba da se finansiraju iz budžeta ili sredstava za razvoj privrede.

26. Osjeća se nedostatak Strategije razvoja energijskog sektora u BiH / FBiH. Procedura sastavljanja projektnog zadatka, raspisivanje tendera, izrade i prihvaćanja trajala bi godinama. Stoga se predlaže donošenje strategije razvoja energetske sektora FBiH na bazi ekspertske stavove, Sastavni dio strategije bila bi tri scenarija: (i) potenciranje primjene uglja, (ii) potenciranje korištenja OIE i (iii) srednji scenario. Sva tri scenarija trebaju sadržavati poboljšanje energijske efikasnosti u sektoru stanogradnje, industrije i prometa.

27. Strategiju razvoja energetske sektora urađenu na bazi ekspertske znanja treba tijesno povezati sa Zakonom o energijskoj efikasnosti FBiH, koji je prošao javnu raspravu i dobio veliku podršku. Podzakonske akte uz taj zakon treba donijeti u kratkim rokovima, te insistirati na implementaciji zakona i predviđenih podzakonskih akata.

28. Privredna/Gospodarska komora FBiH, na planu razvoja energetske sektora FBiH, želi uspostaviti partnerstvo sa vlastima kao i raznim organizacijama iz ove oblasti, kako bi se osigurali ciljevi razvoja sektora (ekonomičnost, sigurnost, ograničenja emisija u okolinu), a zatim smanjila energijska intenzivnost privrede i privreda bila maksimalno uključena u programe razvoja sektora.

Održan sastanak radne grupe

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH, na temelju Odluke Vlade FBiH, ima zajedničke aktivnosti sa Privrednom komorom Republike Srpske, usmjerene ka donošenju zajedničkih stavova vezanih za problematiku koja se tiče industrije tekstila, kože i obuće na nivou Bosne i Hercegovine. Udruženje tekstilne, kožarsko-pre-rađivačke i gumarske industrije Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH je, na osnovu Zaključaka sa zadnjeg zajedničkog sastanka, održalo sastanak 12.05.2015. god u prostorijama Privredne komore u Sarajevu sa Radnom grupom koja je obuhvatila privrednike navedenih industrijskih grana iz Federacije Bosne i Hercegovine. Sastanku su prisustvovali predstavnici kompanija: Kula Gradačac, Alma Ras Olovo, Makama Bugojno, Olimp Gračanica, MasterFashion Travnik, Koteks Tešanj, predstavnici Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, te direktor Sektora za industrije i usluge zajedno sa sekretarom resornog Udruženja koje djeluje u okviru Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH. Poslje iscrpne diskusije svih učesnika konstatirano je, da je većina problema vezana za zakonsku i drugu regulativu, što je u nadležnosti Vlade Federacije BiH, ali da se isto

tako ni na nivou Bosne i Hercegovine već dugo vremena ne rješavaju nagomilani problemi koji su već godinama prepreka daljem razvoju ove industrijske grane. Na sastanku je donesen Zaključak, da se za zajednički sastanak sa predstavnicima Privredne komore Republike Srpske delgiraju pitanja vezana za: povećanje carine na uvoz svih vrsta gotove tekstilne robe i obuće, smanjenje taksu na uvoz i izvoz robe koja se proizvodi u BiH, korigiranje načina uplate carinskih taksu, pojednostavljenje carinskog postupka i uvođenje stimulacija na izvoz. Također je dogovoreno, da se skupa sa predstavnicima Privredne komore Republike Srpske, održi zajednički sastanak sa kompanijom MasterFashion u Travniku.

Hrvoje Brajković

Pregled uvoza naftnih derivata u Federaciji BiH za period I– III mjeseca 2015. godine

U skladu sa odredbama Općih i posebnih mjera za ostvarenje bilanca energetske potrebe F BiH, Federalno ministarstvo trgovine prati snabdjevanje tržišta naftnim derivatima po količinama, po uvoznicima, vrsti, zemlji uvoza n/d, kao i nabavku n/d u Federaciji BiH iz Republike Srpske.

U periodu od I. – III. mjesec 2015.godine na područje Federacije BiH uvezeno je 169.410 t n/d, što je za oko 25,87 % više nego u istom periodu prošle godine kada je bilo uvezeno 134.588 t n/d.

Najviše n/d je uvezeno iz Hrvatske 95.957 t (56,64 %), zatim slijedi Srbija 20.630 t (12,18 %), Italija 20.366 t (12,02 %) itd.

Prikaz najvećih uvoznika naftni derivata ukupnom uvozu naftnih derivata na području Federacije BiH

Uvoznik	tona	%
Holdina d.o.o. Sarajevo	107.922	63,70 %
Petrol BH Oil Comp. Sarajevo	31.491	18,59 %
G-petrol d.o.o. Sarajevo	19.587	11,56 %
Hifa-Oil d.o.o. Tešanj	7.595	4,48 %

U priloženoj tabeli prikazan je udio najvećih uvoznika n/d u ukupnom uvozu na području Federacije BiH za period od I – III mjeseca 2015. godine.

Pregled nabavljenih količina naftnih derivata iz Republike Srpske u periodu od I-III mjeseca 2015.godine

Vrsta derivata	Pregled nabavljenih količ.n/d u periodu od I-III mjeseca 2015.
BMB-98	128
BMB-95	5.567
MG	
Petrol.	
Euro.diz.	30.129
Luel	14.005
Mazut	462
TNP	359
Bitum.	25
Dr. proiz.	27
Ukupno	50.702

U periodu od I. – III. mjesec 2015. godine, iz Rafinerije Bosanski Brod, ili drugog dobavljača iz RS, ukupno je nabavljeno 50.702 tona n/d, što je za oko 18,57 % više u odnosu na isti period prošle godine, kada je nabavljeno 42.766 tona n/d.

Najviše n/d je nabavljeno od Optima Grupa d.o.o. Banja Luka i to oko 92,97 % (47.136 t), dok su ostale količine naftnih derivata nabavljene od firme Reunion d.o.o. Banja Luka, Super Petrol Banja Luka, Gagi – Trans Banja Luka, IGMIN MM i direktno iz Rafinerije Bosanski Brod.

podaci Federalnog ministarstva trgovine
www.fmt.gov.ba

Budžet EU

Godišnji budžet EU iznosi 142 milijarde EUR (podaci za 2015. godinu), što je velik apsolutni iznos, ali on čini svega oko 1% ukupnih godišnjih prihoda privreda zemalja EU.

Budžet podliježe ograničenjima koja su utvrđena višegodišnjim finansijskim okvirom. Njime su određeni najviši godišnji iznosi koje EU može potrošiti u raznim oblastima, što je sastavni dio politike u određenom razdoblju (obično sedam godina).

Budžet EU se upotrebljava u oblastima koje udruživanjem resursa pridonose dobrobiti Evrope u cjelini, npr.:

- za poboljšanje prometnih, energetske i komunikacijskih veza među državama članicama
- za zaštitu okoliša u cijeloj Evropi
- za unapređenje konkurentnosti privrede Evrope u odnosu na svijet
- za poticanje prekograničnog povezivanja evropskih naučnika i istraživača.

Ko odlučuje o potrošnji?

Godišnji budžet podliježe gornjim granicama utvrđenim višegodišnjim finansijskim okvirom i o njemu se demokratski odlučuje na sljedeći način:

- Evropska komisija predlaže budžet.
- Nacionalne vlade (preko Vijeća EU) i direktno izabrani Evropski parlament odobravaju prijedlog. To postaje godišnji budžet za sljedeću godinu.

Šta se događa kad se budžet potroši?

- Komisija obavijesti Evropski parlament i Vijeće kako je potrošen.
- Evropski revizorski sud također provjerava kako su sredstva potrošena.

- Ako su sredstva potrošena u skladu s pravilima, Evropski parlament to odobri.

Na šta se troše sredstva?

Glavnim dijelom budžeta EU podupiru se rast i zapošljavanje. Veliki dio budžeta namijenjen je poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Glavna područja potrošnje (2015.)

46% – pametan i uključiv rast u EU, podijeljen na:

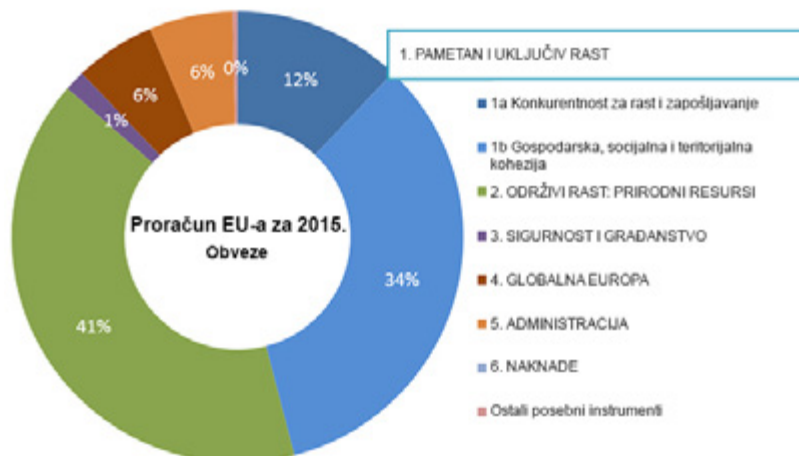
- 34% – pomoć nedovoljno razvijenim regijama EU i društvenim grupama u nepovoljnijem položaju
 - 12% – podizanje konkurentnosti evropskih kompanija.
- 41% – proizvodnja sigurnih i pouzdanih zaliha hrane, inovativna poljoprivreda i efikasno i održivo upravljanje zemljištem i šumama.

Kako se budžet EU raščlanjuje u budžetske stavke? (podaci za 2015.)

Unutar EU

Neki programi i budžeti u 2015. godini:

- Obzor 2020. – program za istraživanje i inovacije (10 milijardi EUR)
- Inicijativa za zapošljavanje mladih (1,4 milijarde EUR)
- COSME – program za male kompanije (0,3 milijarde EUR)
- Instrument za povezivanje Evrope – prometne, energetske i digitalne mreže (3,4 milijarde EUR)
- Erasmus+ – obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport (1,6 milijardi EUR)
- Life – program za okoliš (0,4 milijarde EUR)

Budžet EU za 2015. prema naslovu finansijskog okvira

Treće zemlje

EU kao vodeći svjetski faktor ima obaveze prema trećim zemljama, što obuhvata:

- promociju privrednog razvoja
- održavanje mira
- pomaganje žrtvama katastrofa i sukoba.

Treće zemlje koje primaju pomoć iz budžeta EU mogu se razvrstati u tri glavne grupe:

- zemlje u razvoju s kojima određene države EU imaju jake historijske veze, posebno zemlje Afrike te karipskog i pacifičkog područja
- susjedne zemlje u istočnoj Evropi, Sjevernoj Africi i na Bliskom istoku
- države koje se pripremaju za članstvo u EU (države kandidatkinje ili potencijalne kandidatkinje).

Primjeri programa u 2015. godini:

- Instrument za razvojnu suradnju (2,4 milijarde EUR)
- Evropski instrument za susjedstvo (2 milijarde EUR)
- Instrument predpristupne pomoći (1,6 milijardi EUR)

Ko se koristi budžetskim sredstvima EU?

Oko 94% budžetskih sredstava namijenjeno je stvarnim aktivnostima na terenu u državama članicama EU i trećim zemljama. Svih 508 miliona Evropljana na neki će način imati koristi od budžeta EU. Njime se pomaže milionima studenata, hiljadama istraživača te mnogim gra-

dovima, regijama i nevladinim organizacijama.

Koliko se troši na tekuće troškove?

Oko 6% budžeta, što uključuje administrativne troškove svih institucija (uglavnom Evropske komisije, Parlamenta i Vijeća EU) te pismenih i usmenih prevoditelja zahvaljujući kojima su informacije dostupne na svim službenim jezicima EU.

Pripremila: Lejla Sadikovic

bh proizvod

CENTAR ZA PELET

EKO PELET OD UGLJA

ENERGETSKA
REVOLUCIJA

20% jači i ekonomičniji pelet
ekološki prihvatljiv

BUKOV PELET

Vrhunski pelet
isporuka na adresu

ODGOVORNI
PREMA PRIRODI

Veliki izbor
UNIVERZALNIH KOTLOVA
na sve vrste peleta po
pristupačnim cijenama.

POSJETITE NAS

EURO STIL d.o.o. Doboj
Ulica Nikole Tesle br 71
74000 Doboj
Tel: +387 53 245 009
Fax: +387 53 245 010

GENERALNI DISTRIBUTER
HIFA OIL d.o.o. Tešanj
Krndija bb, 74260 Tešanj
Tel: +387 (0)32 655 511
+387 (0)61 375 811

www.euro-stil.ba

www.hifaoil.ba

